

อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ความวิตกกังวล และการสนับสนุนทางสังคมต่อการแสดงบทบาท การเป็นมารดา ในมารดาที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟ

INFLUENCE OF PERSONAL FACTORS, ANXIETY, AND SOCIAL SUPPORT ON MATERNAL ROLE ATTAINMENT OF POSTPARTUM MOTHERS WHO HAVE INFANTS WITH HYPERBILIRUBINEMIA AND RECEIVED PHOTOTHERAPY

จันทร์รา ว่องวัฒนกุล 4937390 RAMN/M

พย.ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จันทิมา ขนบดี, D.S.N. (Maternal and Child Nursing),
จรัสศรี ชีระกุลชัย, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การแสดงบทบาทการเป็นมารดาของมารดาหลังคลอดเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มารดาจะต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่องต่อบทบาทใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมารดาที่ทารกแรกเกิดมีปัญหาสุขภาพ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงบรรยายนี้ เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ความวิตกกังวล และการสนับสนุนทางสังคมต่อการแสดงบทบาทการเป็นมารดา ในมารดาที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟ โดยใช้กรอบแนวคิดการแสดงบทบาทการเป็นมารดาของเมอร์เซอร์ (1985) เป็นแนวทางในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาหลังคลอดที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟ ที่นอนพักฟื้นอยู่ในหอผู้ป่วยหลังคลอดของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 90 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ แบบสอบถามพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามการแสดงบทบาทการเป็นมารดา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงบทบาทการเป็นมารดาอยู่ในระดับดี การสนับสนุนทางสังคมเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่สามารถทำนายการแสดงบทบาทการเป็นมารดา ในมารดาที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟ ได้ร้อยละ 12.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลในฐานะผู้ให้การดูแลภาวะสุขภาพควรประเมินการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในมารดาที่ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟทุกราย พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลมารดาหลังคลอดเพื่อส่งเสริมให้มารดาสามารถแสดงบทบาทการเป็นมารดาได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การแสดงบทบาทการเป็นมารดา/ ความวิตกกังวล/ การสนับสนุนทางสังคม/ ทารกแรกเกิดมีภาวะตัวเหลือง

INFLUENCE OF PERSONAL FACTORS, ANXIETY, AND SOCIAL SUPPORT ON MATERNAL ROLE ATTAINMENT OF POSTPARTUM MOTHERS WHO HAVE INFANTS WITH HYPERBILIRUBINEMIA AND RECEIVED PHOTOTHERAPY

CHANTRA WONGWATTANAKUL 4937390 RAMN/M

M.N.S. (MATERNITY AND NEWBORN NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHANTIMA KHANOBDEE, D.S.N. (MATERNAL AND CHILD NURSING), JARATSRI THEERAKULCHAI, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

Role attainment of a postpartum mother is a dynamic process. A postpartum mother has to learn and adapt continuously to the new role, especially a mother who has an infant with a health problem. The purpose of this descriptive research was to study the influence of personal factors, anxiety, and social support on role attainment of postpartum mothers who had infants with hyperbilirubinemia who had received phototherapy. The concept of maternal role attainment proposed by Mercer (1985) was used as a conceptual framework in the study. The purposive sample consisted of 90 postpartum mothers who had infants with hyperbilirubinemia. These infants received phototherapy at the postpartum ward of Bangkok Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital, Bangkok, Thailand, from August 2008 to October 2008. The instruments used in this study were the Demographic Data Questionnaire, the State Trait Anxiety Inventory Form X-1, the Support Behavior Inventory Questionnaire, and the Maternal Role Attainment Questionnaire. Descriptive statistics, Pearson's product moment correlation, and stepwise multiple regression were used to analyze the data.

The study revealed that postpartum mothers who had infants with hyperbilirubinemia who also received phototherapy had good role attainment. Social support was found to be its only predictor and could explain 12.3% of the variance of maternal role attainment at the significance level of .001.

Based on the findings of this study, nurses as health care providers should assess role attainment of postpartum mothers who have infants with hyperbilirubinemia who are receiving phototherapy. Moreover, nurses should encourage family members to participate in taking care of postpartum mothers who have infants with this health problem in order to promote maternal role attainment.

KEY WORDS: MATERNAL ROLE ATTAINMENT/ ANXIETY/ SOCIAL SUPPORT/ HYPERBILIRUBINEMIA

126 pages